

VALMIERAS PILSĒTAS PAŠVALDĪBA
VALMIERAS 2. VIDUSSKOLA

Reģistrācijas Nr.LV90000043403, juridiskā adrese: Lāčplēša iela 2, Valmiera, LV-4201
Izglītības iestādes reģistrācijas Nr.2513901058., iestādes adrese Raiņa iela 11, Valmiera, LV-4201
Tālrunis 64281559, fakss 64207548, e-pasts: v2v@valmiera.edu.lv, www.valmiera.lv

APSTIPRINĀTS
ar Valmieras 2.vidusskolas direktora
2018.gada 28. augusta rīkojumu
Nr. 09.232/1.8/19/20-1

**Kartībā, kādā rīkojas Valmieras 2.vidusskolas darbinieki, konstatējot vardarbību pret
izglītojamo**

*Izdota saskaņā ar
Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumu
Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 6.5. apakšpunktu*

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. Kārtības par Valmieras 2.vidusskolas (turpmāk - izglītības iestāde) direktora un pedagogu rīcību, ja tiek konstatēta fiziska vai emocionāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – Kārtība) mērķis ir novērst fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo (mobings), radot vidi laba un godīga cilvēka attīstībai;
- 1.2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtībā arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi;
- 1.3. Kārtība nosaka, kā tiek konstatētas un risinātas konfliktsituācijas vai vardarbības gadījumi. Kārtībā arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādē konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi saistībā ar iespējamu vardarbību pret sevi;
- 1.4. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas 2008.gada 8.oktobra metodiskos ieteikumus „Izglītības iestādes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citu iestāžu kompetence starpinstitucionālajā sadarbībā, veicot preventīvo darbu un risinot vardarbības gadījumus pret bērnu”, kas nosaka rīcības shēmas un veicamos pasākumus, gadījumos, kad pastāv aizdomas par iespējamām bērnu tiesību pārkāpumiem saistībā ar vardarbību pret izglītojamo;
- 1.5. Darbā ar problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis izglītības iestādes darbinieks ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužama. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes direktora vai atbalsta personāla;
- 1.6. Skolas direktors nodrošina Skolas darbinieku iepazīstināšanu ar Kārtību, tās grozījumiem, kā arī nodrošina Kārtības pieejamību ikvienam Skolas darbiniekam, publicējot to Skolas tīmekļvietnē www.v2v.edu.lv. Katrs Skolas darbinieks ir individuāli atbildīgs par iepazīšanos ar Kārtību un tās ievērošanu;
- 1.7. Par Kārtības ieviešanu un īstenošanas uzraudzību Skolā atbildīgs ir direktora vietnieks izglītības (audzināšanas) jomā, ciktāl tas nepārsniedz direktora kompetenci;

- 1.8. Konflikts šīs Kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem;
- 1.9. Fiziska vardarbība šīs Kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums;
- 1.10. Emocionālā vardarbība šīs Kārtības izpratnē ir bērna garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

2. Rīcība gadījumos, kad skolēns ir cietis no vardarbības

- 2.1. Darbinieks, kurš saņem skolēna vai vecāku sniegtu informāciju, kas satur ziņas par iespējamu vardarbību pret skolēnu no Skolas darbinieka puses, nekavējoties par to ziņo Skolas direktoram;
- 2.2. Saņemot informāciju par darbinieka iespējamu vardarbību, lai noskaidrotu situācijas apstākļus Skolas direktors veic pārrunas ar iesaistītajām personām un, pastāvot pamatotām aizdomām par iespējamu vardarbību, Skolas direktors:
 - 2.2.1. pieprasa darbiniekam sniegt rakstisku paskaidrojumu ;
 - 2.2.2. iegūst nepieciešamo informāciju, kas noformēta rakstveidā (iesniegums, ziņojums, paskaidrojums sarunas protokols), vispusīgai un objektīvai gadījuma izskatīšanai;
 - 2.2.3. izveido komisiju trīs cilvēku sastāvā gadījuma izvērtēšanai.
 - 2.2.4. Konstatējot darbinieka vardarbību pret skolēnu, Skolas direktors atbilstoši konkrētajām gadījumam normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir tiesīgs darbiniekam izteikt rakstveida piezīmi vai rājienu, atstādināt darbinieku no darba, zinot institūcijām atbilstoši to kompetencei, kā arī veikt citas normatīvajos aktos noteiktās darbības;
 - 2.2.5. Gadījuma risināšanai jebkurā tās posmā, Skolas direktors var pieaicināt citus specialistus un iestādes, kuru kompetence atbilst izskatāmajam jautājumam.

3. Atbalsts vardarbībā cietušam skolēnam

- 3.1. Ja tiek konstatēts, ka skolēns Skolā ir cietis no vardarbības, Skolas atbalsta komanda lemj par turpmākām darbībām, nepieciešamā atbalsta nodrošināšanai cietušam skolēnam;
- 3.2. Skolēnam, kurš Skolā ir cietis vardarbībā, tiek piedāvāta iespēja saņemt individuālas psihologa konsultācijas, ievērojot Psihologu likumā noteiktās klienta tiesības;
- 3.3. Darbu ar skolēnu, kurš ir varmācīgs, veic Skolas sociālais pedagogs un/vai psihologs, lai skolēns saprastu savas rīcības cēloņus un sekas;
- 3.4. Skolēnu, kurš kļuvis par vardarbības (prettiesisku darbību) upuri, aizliegts:
 - 3.4.1. atstāt vienatnē, izņemot gadījumus, kad skolēns pats to vēlas un šo izvēli par pareizu atzīst psihologs, kurš speciāli sagatavots darbam ar vardarbībā cietušiem bērniem;
 - 3.4.2. atstāt bez psiholoģiskās un cita veida aprūpes;
 - 3.4.3. konfrontēt ar iespējamo vardarbības (prettiesiskas darbības) izdarītāju, kamēr skolēns nav pietiekami psiholoģiski sagatavots šādai konfrontācijai;
 - 3.4.4. pakļaut jebkādu piespiedu līdzekļu pielietošanai informācijas iegūšanai vai citā nolūkā.

4. Konflikti starp izglītojamajiem

- 4.1. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:
 - 4.1.1. Jebkurš darbinieks, kurš konstatējis konfliktu starp izglītojamiem, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība, nekavējoties ziņo klases audzinātājam vai izglītības iestādes direktoram, vai atbalsta personālam par konstatēto konflikta situāciju;

- 4.1.2. Ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību veselību vai dzīvību, direktors nodrošina izglītojamajam mācības citā telpā sociālā pedagoga, izglītības psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē. Vadītājs rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi;
- 4.1.3. Izvērtējot situāciju, klases audzinātājs, izglītības iestādes direktors vai atbalsta personāls telefoniski informē par situāciju izglītojamā vecākus;
- 4.1.4. Klases audzinātājs veic ierakstu klases E-žurnālā par notikušo konfliktu; izvērtējot situāciju, izglītības iestādes direktors, direktora vietnieki vai atbalsta personāls ar izglītojamā vecākiem tiekas klātienē;
- 4.1.5. Izvērtējot konfliktsituāciju, izglītības iestādes direktors var lūgt izglītojamā vecākus ar izglītojamo konkrētajā dienā veikt audzināšanas pārrunas vai izmantot skolas psihologa vai cita atbalsta personāla palīdzību.
- 4.2. Ja konflikta situācija nav atrisināta, tad klases audzinātājs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes direktoram, tālāk izglītības iestādes direktoram lemjot par sociālā pedagoga, psihologa, medmāsas vai cita atbalsta personāla piesaisti situācijas risināšanai;
- 4.3. Pamatojoties uz klases audzinātāja rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes direktors aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt, ja nepieciešams direktoram ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās;
- 4.4. Ja izglītojamā vecāki atsakās risināt konfliktsituāciju, ignorē klases audzinātāju un skolas administrāciju, vai arī izglītojamā uzvedība neuzlabojas, skolas administrācija informē konkrēto pašvaldību.

5. Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

- 5.1. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
 - 5.1.1. Pedagoģs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes direktora ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;
 - 5.1.2. Izglītības iestādes direktors sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;
 - 5.1.3. Izglītības iestādes direktors organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina sociālo pedagogu, psihologu, medmāsu vai citu atbalsta personālu situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.
- 5.2. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:
 - 5.2.1. izglītības iestādes direktora klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
 - 5.2.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
 - 5.2.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes direktoram detalizētai izvērtēšanai;
 - 5.2.2.2. izglītības iestādes direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;
 - 5.2.2.3. izglītības iestādes direktors uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez izglītības iestādes direktora ir vēl vismaz 1 pedagogs pārstāvis un 1 atbalsta personāla darbinieks;
 - 5.2.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;

- 5.2.3. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes direktoram ir tiesības pielietot disciplinārsodus atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- 5.2.4. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

6. Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

- 6.1. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:
 - 6.1.1. klases audzinātājs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu skolas kavējumu cēloni;
 - 6.1.2. kad bērns ierodas skolā, klases audzinātājs uzklausā bērna viedokli par situāciju;
 - 6.1.3. klases audzinātājs sadarbībā ar citiem skolas pedagogiem veic skolēna novērošanu klasē;
 - 6.1.4. situācijas, par kurām klases audzinātājam nekavējoties jāziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes direktoram:
 - 6.1.4.1. aizdomas, ka bērns cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;
 - 6.1.4.2. saņemta informācija, ka bērns nav nakšņojis mājās;
 - 6.1.4.3. klases audzinātājs pamanījis, ka bērna uzvedība izmainījusies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, bērns noslēdzies sevī, ir drūms);
 - 6.1.4.4. klases audzinātājs pamanījis, ka bērnam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi vai arī bērns nav ēdis;
 - 6.1.5. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (sagatavojot oficiālu vēstuli), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, klases audzinātājs nedēļas laikā informē skolas sociālo pedagogu un izglītības iestādes direktoru;
 - 6.1.6. Sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, klases audzinātāju un vecākiem analizē bērna neattaisnoto kavējumu cēloņus izmantojot gan skolēnu rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas, var veikt arī mājas apmeklējumus.
- 6.2. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:
 - 6.2.1. problēmu izglītības iestādē;
 - 6.2.2. bērna individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);
 - 6.2.3. problēmām ģimenē.
- 6.3. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes direktoram, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

7. Vardarbības profilakse

- 7.1. Izglītības iestādes sociālais pedagogs un psihologs plāno, organizē un īsteno sadarbībā ar izglītības iestādes administrāciju, pedagogiem un ārstniecības personu izglītojošus un preventīvus pasākumus vardarbības profilakses jautājumos;
- 7.2. Pasākumus iekļauj izglītības iestādes sociālā pedagoga vai atbalsta komandas darba plānā konkrētajam mācību gadam;
- 7.3. Par pasākumu organizēšanu un īstenošanu ir atbildīgs izglītības iestādes sociālais pedagogs.